

FORORD

Du har nå den første kommuneplanen for Sandefjord kommune foran deg.

En viktig oppgave i arbeidet med kommuneplanen har vært å finne en felles identitet for de tre tidligere kommunene Stokke, Andebu og Sandefjord. Valget formannskapet gjorde om å legge FNs bærekraftsmål som rammeverk for kommuneplanen forplikter oss til å jobbe for et Sandefjord-samfunn som blant annet bidrar til mindre ulikheter, bedre folkehelse og – ikke minst – samarbeid for å nå målene vi har satt oss. Visjonen Sammen framover understreker nettopp dette.

En kommuneplan består av en samfunnsdel, en handlingsdel og en arealdel. I samfunnsdelen beskrives kommunens status knyttet til de syv prioriterte bærekraftsmålene, og det beskrives satsningsområder for å nå dem. I arealdelen fastslås det hvor det skal bli nye næringsområder i kommunen, hvor vi skal bo og jobbe, hvor vi skal gå tur og sykle og hvor butikkene våre skal være. Vi skal videreutvikle kommunen slik at den blir et best mulig sted å leve, bo og arbeide i.

En kommuneplan skal trekke de lange linjene for utviklingen

av kommunen. Globale trender forteller om en samfunnsutvikling som går mot mer globalisering, demografiske endringer i form av en aldrende befolkning, individualisering, digitalisering og økt fokus på klima og miljø. Vi ser tydelige tegn til et mer polarisert samfunn, urbanisering og mange steder mindre tillit til demokratiet. Kommuneplanen skal hjelpe oss å møte utviklingen. Noen trekk må vi forsterke som å legge til rette for urbanisering gjennom aktiv byutvikling. Andre må vi bekjempe som et mer polarisert samfunn og redusert tillit til demokratiet. Og noen må vi planlegge bevisst for å møte på en god måte som at vi blir stadig flere eldre som skal ha pleie- og omsorgstjenester.

Kommunen består av et mangfold av steder med sterk identitet. Vi har store, sammenhengende skogsområder, høy kvalitet på jordbruksarealene og en flott kystlinje med en idyllisk skjærgård. Dette er verdier vi ønsker å ta vare på inn i framtiden. Samtidig skal vi skape bo- og arbeidsmiljøer som gjør at vi er attraktive for nye innbyggere. Ikke minst er det viktig for kommunen å være attraktiv for barnefamilier. Da må vi sørge for at det bygges nye boliger og at det skapes nye arbeidsplasser gjennom tilrettelegging for investeringer. At folk velger å flytte til Sandefjord er en viktig indikator på at vi er en attraktiv kommune.

En kommuneplan skal skape engasjement og diskusjon. Folkemøter og skriftlige innspill har ført til endringer i planen. Spesielt mye diskutert er hvor det skal bygges, og hvor høyt og tett det i så fall skal gjøres. Med denne planen følger det fortetningsprinsipper for Stokke- og Sandefjord sentrum som skal bidra til å avklare slike spørsmål for disse folkerike områdene.

Vi tror Sandefjord har de beste forutsetninger for å lykkes i konkurransen om innbyggere, næringsliv og besøkende i

årene som kommer. Kommunen er blant de største i landet, vi har et rikt næringsliv, naturskjønne omgivelser og nærhet til det meste både innenlands og utenlands. Vi har tre intercity-togstasjoner og en flyplass med stor utenlandstrafikk som gjør kommunen til et knutepunkt for mange. Kommuneplanen peker retningen videre for en bærekraftig vekst og utvikling i Sandefjord.

Bjørn Ole Gleditch
ordfører

Bjørn Gudbjørgrud
rådmann

INNHold – SAMFUNNSDEL

1 / INNLEDNING	6
2 / RAMMER OG FØRINGER	8
Forente nasjoners (FN) bærekraftsmål.....	8
Statlige føringer og forventninger	8
Regionale føringer og forventninger.....	8
3 / VISJON OG MÅL	10
3.1 Arbeidet med visjon og mål – deltakere og prosess	10
4 / STATUS OG TALL FOR SANDEFJORD	12
4.1 Befolkning.....	12
4.2 Globale bærekraftsmål – hvordan står det til i Sandefjord?.....	14
5 / AREALSTRATEGI	24
6 / KOMMUNENS OVERORDNEDE SAMFUNNSMÅL	26
6.1 God Helse (Mål 3).....	28
6.2 God utdanning (Mål 4).....	30
6.3 Anstendig arbeid og økonomisk vekst (Mål 8).....	32

6.4	Innovasjon og infrastruktur (Mål 9).....	34
6.5	Mindre ulikhet (Mål10).....	36
6.6	Bærekraftige byer og samfunn (Mål11).....	38
6.7	Stoppe klimaendringene (Mål 17).....	40
6.8	Samarbeid for å nå målene (Mål 17).....	42
6.9	Oppsummering.....	44

1 / INNLEDNING

Kommuneplanen er det øverste styringsdokumentet i kommunen og danner grunnlag for annen planlegging.

Den overordnede planen skal gi retning til utviklingen, og andre planer skal bidra til å gjennomføre målene den setter. Kommuneplanen består av samfunnsdel, arealdel og handlingsdel. Samfunnsdelen fastsetter kommunens visjon og overordnede målsetting om samfunnsutviklingen og gir føringer for arbeidet innenfor de forskjellige kommunalområdene og for kommuneplanens arealdel.

Formannskapet er kommuneplanutvalg, og besluttet tidlig i prosessen at FNs bærekraftsmål skal være rammeverk for arbeidet med kommuneplanen. Bærekraftig utvikling defineres som en utvikling som tilfredsstiller dagens behov uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å til-

fredsstille sine behov. Bærekraftsmålene ser miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng. De gjelder for alle land, og er et vegkart for den globale innsatsen for en bærekraftig utvikling. Det er sammenhengen mellom dimensjonene som avgjør om noe er bærekraftig. Fordeling av ressurser er en viktig del av å være bærekraftig. For å snu utviklingen må en felles innsats til, og derfor er også samarbeid en vesentlig del av arbeidet.

FNs bærekraftsmål består av 17 hovedmål og 169 delmål. Formannskapet foreslo seks bærekraftsmål som skal ha fokus i denne planperioden. Målene som ble valgt ut, dekker både kommunens ansvarsområder og er viktige tema i utviklingen av kommunen som samfunn. I vedtak av planstrategi for 2019-23 ble samfunnsdelen utvidet med bærekraftsmål nr 13 «Stoppe klimaendringene».

I tillegg til disse målene, vil bærekraftsmål nr 17 «Samarbeid for å nå målene» være vesentlig for å oppnå resultater innen de andre målene.

Ved å basere kommuneplanen på FNs bærekraftsmål, inkluderes arbeid med overordnede tema som folkehelse, diskriminering, inkludering, jordvern, klimatilpasning, innovasjon, barn og unges interesser, universell utforming – tema som alle er en viktig del av samfunnsplanleggingen.

En kommunes oppgave er å ivareta innbyggerne. Gjennom arbeidet med kommuneplanen prioriteres og legges det til rette for innbyggernes hverdagsaktiviteter og muligheter for deltakelse. Ved å koble dette sammen med FNs bærekraftsmål, bidrar kommunen i tillegg til å nå FNs globale mål for en mer bærekraftig framtid.

Innenfor de åtte bærekraftsmålene er det valgt ut tilhørende delmål fra FN som er aktuelle for Sandefjord kommune. Innholdet i disse delmålene er omskrevet og tilpasset Sandefjord, og i kapittel 4 er det søkt å finne relevant informasjon om dagens situasjon i kommunen innenfor temaene. Denne statusoversikten gir kunnskap om hvilke utfordringer og muligheter kommunen står ovenfor for å bidra til å nå

bærekraftsmålene. I kapittel 6 presenteres de sju foreslåtte bærekraftsmålene. Der beskrives kommunens rolle og handlingsrom, hva som allerede gjøres innenfor delmålene og hvilke andre aktører som bidrar til å nå målene. Statusoversikten fra kapittel 4 og vedtatte mål for kommunalområdene danner grunnlaget for forslag til mål under hvert bærekraftsmål som presenteres i kapittel 6.

I handlingsdelen beskrives tiltak som bidrar til å nå bærekraftsmålene.

Denne måten å forankre bærekraftsmålene til status, utfordringer og etter hvert tiltak, setter fokus på forbedringsområdene til kommunen. Det betyr ikke at det kun er utfordringer i Sandefjord, men for å bidra til å nå FNs bærekraftsmål må vi både se på hva vi kan bevare, forbedre og utvikle.

2 / RAMMER OG FØRINGER

Plan- og bygningsloven (PBL) legger de rettslige rammene for planarbeidet. I § 11-1 heter det:

«Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen.»

Forente nasjoners (FN) bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Disse målene har lagt premisser for arbeidet med kommuneplanen.

Statlige føringer og forventninger

Hvert fjerde år utarbeider regjeringen nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Disse skal legges til grunn for planarbeidet.

Nedenfor er det oversikt over andre relevante føringer for kommuneplanarbeidet (listen er ikke uttømmende):

- Plan- og bygningsloven
- Folkehelseloven
- Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven
- Statlige planretningslinjer (SPR) for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
- Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for universell utforming
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen
- Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere

- Nasjonal jordvernstrategi
- Statlige planretningslinjer for klima og energiplanlegging og klimatilpasning

Regionale føringer og forventninger

Parallelt med kommuneplanrulleringen har det pågått et arbeid med revisjon av Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA), samt utarbeidelse av nye regionale planer for henholdsvis transport og folkehelse.

Følgende regionale føringer kan få betydning for planarbeidet:

- Regional plan for bærekraftig arealpolitikk. Høringsfrist 20.06.19
- Regional plan for handel og sentrumsutvikling. Inngår i forslag til ny RPBA
- Regional plan for kystsonen i Vestfold
- Fylkesdelplan for bevaring av kulturminner i Vestfold
- Regional plan for verdiskaping og innovasjon (RPVI), vedtatt 2015
- Regional plan for vannforvaltning i vannregion Vest-Viken 2016–2021
- Kommunedelplaner for jernbanen strekningen Tønsberg/Larvik
- Regional plan for klima og energi
- Regional plan for folkehelse.
- Regional transportplan.

Fylkesmannen i Vestfold utarbeider hvert år «Statlige forventninger til kommunene i Vestfold» basert på lowerk

og politiske retningslinjer. Dette er en samlet formidling av statlige styringssignaler og skiller mellom krav (må/skal) og prioriteringssignaler (bør).

3 / VISJON OG MÅL

3.1 ARBEIDET MED VISJON OG MÅL – DELTAKERE OG PROSESS

For å finne retning og innhold i kommuneplanen, har det vært arrangert flere møter og verksteder. Formannskapet har som kommuneplanutvalg hatt saker til behandling fortløpende gjennom hele prosessen. De har også hatt to verksteder, et med fokus på visjon og mål og et med fokus på arealstrategier. Vedtakene som er fattet er videreført i kommuneplanarbeidet.

Våren 2018 var det møter om visjon og mål med nærmiljøene i Andebu og Stokke, i tillegg til fire møter i Sandefjord by. Lag og foreninger ble invitert til et eget møte om bærekraftsmålne.

Elevrådene ved kommunens ungdomsskoler deltok på et verksted om visjon og mål. Regionale myndigheter har deltatt på møter i tråd med retningslinjer for regionalt samarbeid.

Totalt har omkring 400 innbyggere deltatt på møtene. På møtene ble formannskapetets utkast til visjon og mål diskutert, og det kom inn over 2200 kommentarer knyttet til sju meningsbærende ord/uttrykk – bærekraftig samfunn, trygghet, trivsel, lykkes, sammen, muligheter og det gode liv. Det er utarbeidet en rapport fra dialogmøtene med innbyggerne.

Arbeidet med visjon har pågått over lang tid og med mange involverte. Rapporten fra medvirkningsmøtene våren 2018 gir et fylldig bilde av denne prosessen, og det er disse møtene som er grunnlaget for arbeidet med visjon for Sandefjord kommune.

En visjon skal gi gjenklang hos dem det angår. Budskapet skal oppfattes som klart og tydelig, og visjonen skal gi retning. I arbeidet med å finne ny visjon for Sandefjord kommune, har det vært viktig at den skal omfatte både kommunen som samfunn og som organisasjon.

På nærmiljømøtene utfordret vi deltakerne til å gi innhold til begreper som formannskapet hadde valgt til sine forslag til visjon. Ut fra de over 2000 innspillene er det fokus på hverdagen og at tjenestetilbudet fra kommunen skal være «godt nok». Samtidig er det ønske om å ha en «framoverlent» visjon.

Representanter fra Sandefjord næringsforening og kommunikasjonsfirmaer i kommunen har gitt innspill til visjonsarbeidet. Det ble arrangert en samling, hvor følgende forslag ble vurdert:

- Hverdager å glede seg til
- Vi heier på hverandre
- Framover sammen
- Ekte hverdagslykke
- Sammen for Sandefjord
- Klart vi kan
- Et sentrum for trivsel og muligheter
- Sammen og stolt
- Midt i alt
- Sammen er vi trygge

Følgende visjoner ble presentert for den administrative ledelsen i kommunen:

- Hverdager å glede seg til
- Vi heier på hverandre
- Ekte hverdagsglede
- Et sentrum for trivsel og muligheter
- Vi får ting til å skje
- Sammen framover

Tilbakemeldingen på disse forslagene, var en klar overvekt i positiv favør til SAMMEN FRAMOVER.

Visjonens styrke er knyttet til framdrift, fellesskap og nyskaping.

SANDEFJORD KOMMUNE

Sammen framover

Hovedmål: Sandefjord kommune har FNs bærekraftsmål som retning for innbyggernes hverdag nå og i framtiden.

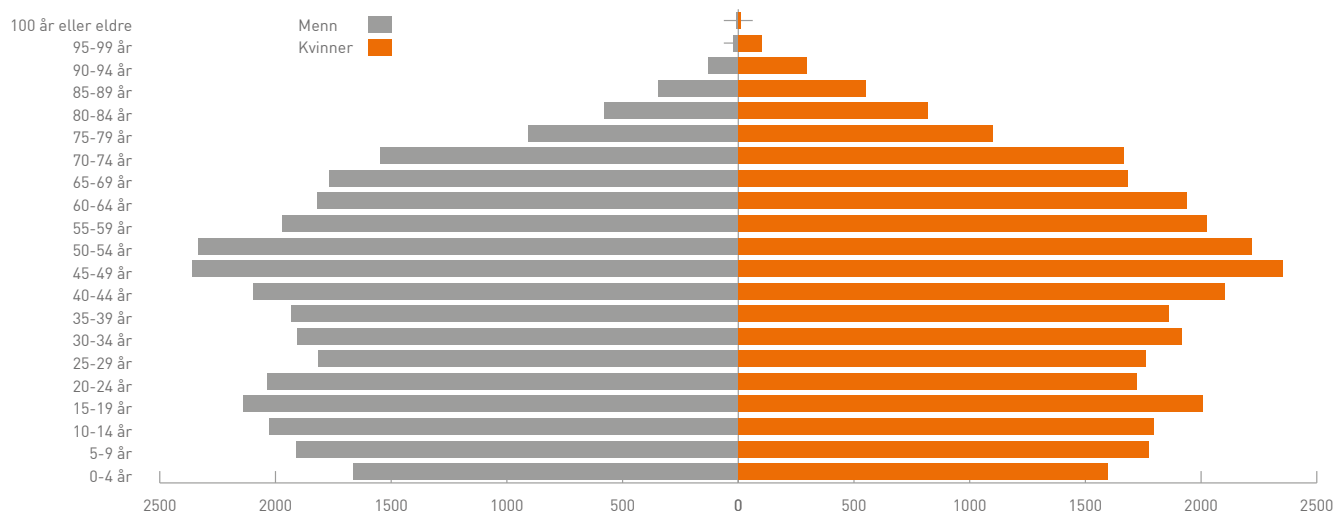
Innspillene fra nærmiljømøtene tydeliggjorde betydningen av innbyggernes hverdag og alt den inneholder, og vi skal gjøre det på en bærekraftig måte som bidrar til en god hverdag for kommunens innbyggere.

4 / STATUS OG TALL FOR SANDEFJORD

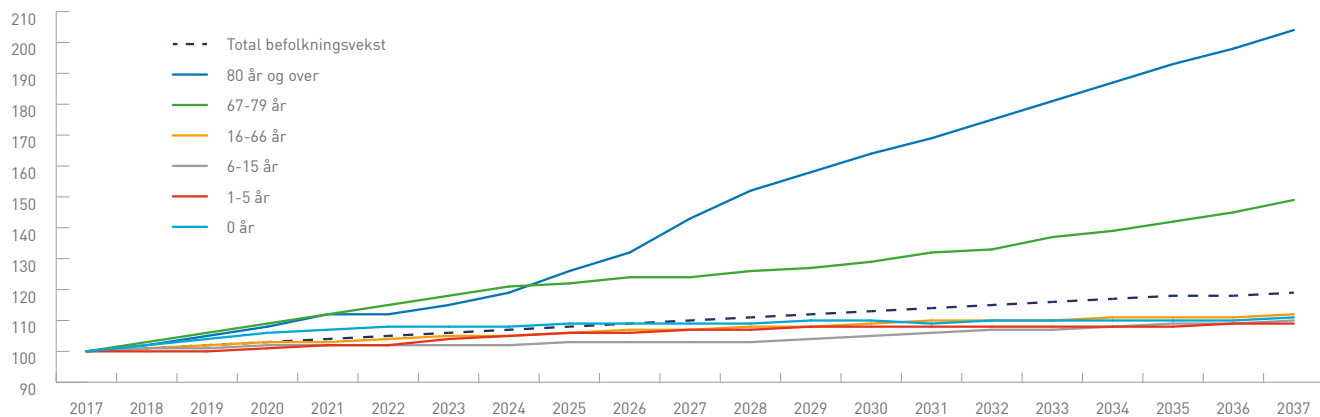
4.1 BEFOLKNING

Sandefjord kommune ligger midt i Vestfold fylke og består av stedene Melsomvik, Stokke sentrum, Fossnes/Arnadal, Andebu sentrum, Høyjord, Kodal og Sandefjord by. **Per 2. kvartal 2018 bodde det 62 991 innbyggere i Sandefjord.** Det er forventet at befolkningen vil stige til 68 590 innbyggere i 2030 og 73 441 i 2040. Alderssammensetningen fordeler seg på følgende måte per 1. januar 2018:

Figur 2 viser aldersfordelingen framskrevet med forventet levealder. Prognosen er basert på MMMM-alternativet: middel fruktbarhet, levealder, innenlands mobilitet og netto innvandring. Veksten skyter for alvor fart fra 2023 og særlig er veksten stor i aldersgruppene 67 år og oppover. Fram mot år 2037 vil dette skape utfordringer for både kommuneøkonomien og tjenestetilbudet til kommunen. Les mer i Oversiktsdokumentet 2017 s. 11-12.

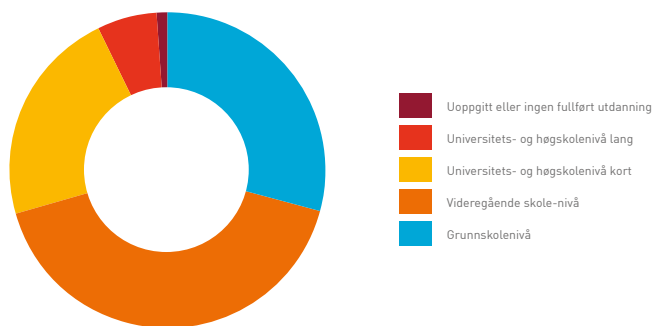

Figur 1 – I figuren over, som viser aldersfordeling, ser vi at aldersgruppa mellom 45-54 er størst, mens i aldersgruppen «unge voksne» er det færrest innbyggere. Kilde: Folkemengde, Statistisk sentralbyrå

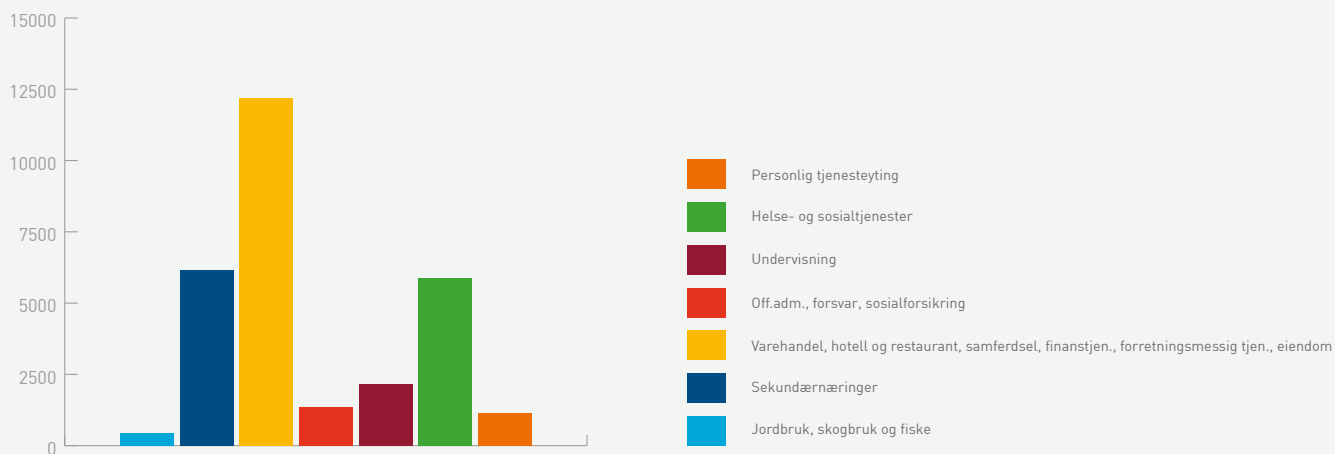
Figur 2 – Befolkningsfremskrivninger for Sandefjord, ulike aldersgrupper. Kilde: Statistisk sentralbyrå, tabell 11168

Figuren under viser status for utdanningsnivået i Sandefjord (SSB 2018):

Figur 3 – Utdanningsnivået i Sandefjord er lavere enn i landet, fylket og nabo-kommunen Tønsberg. Les mer i Oversiktsdokumentet 2017 s. 12 og s. 31-32.

En oversikt fra SSB (2018) viser hva innbyggerne i Sandefjord jobber med:

Figur 4 – Kilde: Registerbasert sysselsetting, Statistisk sentralbyrå

Diagrammet over viser at de fleste i Sandefjord jobber innenfor varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finanstjenester, forretningsmessige tjenester og eiendom. En større andel jobber også innenfor sekundærnæringer samt helse- og sosialtjenester.

4.2 GLOBALE BÆREKRAFTSMÅL – HVORDAN STÅR DET TIL I SANDEFJORD?

I denne statusoversikten presenteres utvalgt statistikk og kvalitative data for de sju valgte bærekraftsmålene. Rådmannen har valgt ut de delmålene som synes særlig relevante for en kommune i vår del av verden. Dataene er ikke uttømmende eller fullstendig dekkende for alle delmålene, og enkelte delmål er presentert uten tilgjengelig statistikk. Det vises gjennomgående til relevante datakilder for utdypende lesning, som for eksempel kommunens Oversiktsdokumentet 2017.

MÅL 3: SIKRE GOD HELSE OG FREMME LIVSKVALITET FOR ALLE, UANSETT ALDER

Delmål 3.3 Smittsomme sykdommer

Folkehelseprofilen, publisert av Folkehelseinstituttet 2018, viser at vaksinasjonsdekningen mot meslinger for 9-åringer i Sandefjord, ligger signifikant under landsgjennomsnittet. Dekningsgraden på influensavaksinasjon (2015/2016) viser at kommunen også her ligger under landsgjennomsnittet. Antibiotikabruk (resepter) ligger noe høyere enn landsgjennomsnittet (Folkehelseprofil 2018). Les mer i Oversiktsdokumentet 2017 s. 85.

Delmål 3.4 Redusere prematur dødelighet av ikke-smittsomme sykdommer, fremme mental helse og livskvalitet

Helsetilstanden i Sandefjord 2018 er i hovedsak god. Forventet levealder for menn er 78,6 år og for kvinner 82,7 år (Folkehelseprofilen, Folkehelseinstituttet 2018). Dette er blant de høyeste i verden, men forventet levealder for kvinner i Sandefjord er likevel signifikant lavere enn for landsgjennomsnittet. De viktigste årsakene til sykdom og redusert helse i landet vårt er muskel- og skjelettsykdommer (Sandefjord ligger noe høyere enn resten av landet), psykiske plager og lidelser, hjerte- og karsykdommer og kreft. Les mer om forekomst av livsstilssykdommer, overvekt og fedme i Oversiktsdokumentet 2017 s. 72-76.

Psykiske lidelser kommer ofte i ung alder og har ofte et langvarig forløp. Sandefjord har en høy andel brukere av primærhelsetjenesten i aldersgruppen 15-29 år med psykiske symptomer og lidelser, sammenlignet med landsgjennomsnittet. 17% av ungdomsskoleelevene oppgir å ha depressive symptomer (Ungdata 2017) og 24% oppgir at de føler seg ensomme. Det har vært en økning fra siste Ungdata-undersøkelse i 2013. Når det gjelder fremtidsstro er det 72% av ungdomsskoleelevene som oppgir at de tror de vil få et lykkelig liv og 62% tror de vil ta høyere utdanning. 16% oppgir at de tror de vil bli arbeidsledige.

Samtidig som levealderen øker, blir det flere som lever lenger med en eller flere kroniske sykdommer. Kvinner og menn med lengst utdanning lever 5-6 år lengre og har bedre helse enn de som har kortest utdanning. De sosiale forskjellene i levealder øker, særlig hos kvinner. Forskjellene er større i Norge enn i mange andre europeiske land. (Helsetilstanden i Norge 2018, Folkehelseinstituttet). Det er liten grunn til å anta at situasjonen i Sandefjord skiller seg vesentlig fra den nasjonale utviklingen. Les mer om forventet levealder etter kjønn og utdanning i Sandefjord kommune i Oversiktsdokumentet 2017 s. 16-17.

Helse handler om mer enn fravær av sykdom og forventet levealder. Helse handler i stor grad om livskvalitet, trivsel, trygghet og overskudd til å håndtere livets små og store utfordringer. Folkehelseundersøkelsen i Vestfold (2015) viste at de fleste innbyggerne i Sandefjord oppgir å trives i stor eller noen grad i kommunen og de fleste oppfatter egen

helse som svært god eller god. Det er likevel mennesker i vår kommune som oppgir lav grad av trivsel og dårlig eller svært dårlig helse. Ungdata-undersøkelsen som sist ble gjennomført i 2017, viser at 70% av ungdomsskoleelevene oppgir at de er fornøyd med helsa si. Dette er en nedgang på 2 prosentpoeng fra 2013. Les mer om dette i Oversiktsdokumentet 2017 s. 67-69

Delmål 3.5 Misbruk av alkohol og narkotiske stoffer

Ungdata-undersøkelsen 2017 viser at 4,2% av ungdomsskoleelever i Sandefjord har brukt cannabis én gang eller mer i løpet av siste 12 mnd. Dette er signifikant høyere enn landsgjennomsnittet. Andel ungdomsskoleelever som oppgir at de har vært tydelig beruset siste året, har sunket fra 18% i 2013 til 15% i 2017. Andelen øker med stigende klassetrinn, og markant fra 9. til 10. trinn. Les mer om bruk av alkohol i befolkningen i Oversiktsdokumentet 2017 s. 76-78 og om rus s. 69.

Delmål 3.6 Trafikkulykker

I Sandefjord kommune var tallet for drepte og hardt skadde 6 personer i 2016 [kilde: Trafikksikkerhetsplanen, juni 2018]. Utviklingen i Vestfold fylke har vært positiv, fra 79 drepte og hardt skadde i år 2000 til 35 drepte og hardt skadde i 2015. En oversikt over skolene i Sandefjord viser at mange, men ikke alle, har kontaktperson for trafikksikkerhet og sykkelhjelmpåbud. Alle skolene gir sykkelopplæring, men kun 2 av 19 skoler har «droppsoner». (Trafikksikkerhetsplanen 2018) Les mer i Oversiktsdokumentet 2017 s. 101.

Delmål 3.8 Allmenn dekning av helsetjenester

Når det gjelder pleie- og omsorgstjenester, er Sandefjord en hjemmetjenestekommune sammenlignet med andre kommuner. Sandefjord har hatt en bevisst satsning på bo- og servicesentre og har flere omsorgsboliger i bo- og servicesentre enn andre kommuner. Per 2017 er kapasitet og planlagt utbygging når det gjelder institusjonsplasser, i samsvar med antall brukere over 80 år. Det beskrevne behovet for heldøgns plasser er derimot stort i årene som

kommer. De største utfordringene er knyttet til kostnader til drift av plassene. I perioden frem mot 2030 faller antallet yngre og potensielt yrkesaktive bak hver person over 67 år. Det betyr at dagens tjenestemodell for eldreomsorg ikke er bærekraftig i fremtiden. Det er også et stort behov for boliger til utviklingshemmede fremover.

Delmål 3.9 Redusere dødsfall og sykdom knyttet til farlige kjemikalier og forurensninger

Delmål 3.a Forebygging av tobakksskader

Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de røyker eller snuser daglig, var henholdsvis 3% og 5 % i Ungdataundersøkelsen 2017. 10% av gravide kvinner i begynnelsen av svangerskapet oppgir at de røyker. Dette er signifikant høyere enn landsgjennomsnittet. Les mer i Oversiktsdokumentet 2017 s. 76-80.

Delmål 3.d Styrke kapasiteten for håndtering av nasjonale og globale helserisikoer

Se delmål om smittsomme sykdommer over.

MÅL 4: SIKRE INKLUDERENDE, RETTFERDIG OG GOD UTDANNING OG FREMME MULIGHETEN FOR LIVSLANG LÆRING FOR ALLE

Delmål 4.1 Fullføre grunnskole og videregående opplæring for alle jenter og gutter

I Sandefjord kommune er det totalt 21 kommunale barne- skoler per oktober 2018. Seks kommunale ungdomsskoler, tre private barneskoler og ungdomsskoler. Det er en fylkeskommunal videregående skole og tre private videregående skoler. Ved Byskolen og Mosserød barneskole, Ranvik og Breidablikk ungdomsskole, er det forsterket tilbud for elever med omfattende særskilte behov.

Frafallet i videregående skole er signifikant høyere enn landsgjennomsnittet. Årsakene er mange og sammensatte. Det er sammenheng mellom foreldrenes utdanningsnivå og

hvorvidt barna deres fullfører videregående skole. Frafall i videregående skole er en folkehelseutfordring da det er en klar sammenheng mellom utdanning og helse. Utdanningsnivået i Sandefjord er lavere enn i landet, fylket og nabokommunen Tønsberg (Oversiktsdokumentet 2017 s. 12).

Elevene i grunnskolen viser generelt god trivsel og gode skoleferdigheter selv om det er noen forskjeller mellom skoler i de tre tidligere kommunene. Andelen elever i Sandefjord som opplever å bli mobbet er høyere enn landsgjennomsnittet på både 7. og 10. trinn (Elevundersøkelsen 2016/2017). Les mer om gjennomføring av grunnskole, trivsel, mobbing, læringsmiljø og skoleferdigheter i Oversiktsdokumentet s. 26-32.

Delmål 4.2 Sikre god og tidlig omsorg og førskole til alle barn
I Sandefjord er det om lag 60 barnehager (23 kommunale og 37 private i 2017). I tillegg til de ordinære barnehagene, har kommunen en åpen privat barnehage som er samlokalisert med en ordinær barnehage og tre åpne kommunale barnehager som er samlokalisert med helsestasjonen i kommunens familiesentre. Kommunen har full barnehagedekning. Les mer om barnehager i Sandefjord i Oversiktsdokumentet 2017 s. 33-34.

Delmål 4.4 Økning i antall unge og voksne med yrkesfag og tekniske fag
Andelen [%] elever som fullførte og besto VG2-yrkesfaglig utdanningsprogram i de tre tidligere kommunene var henholdsvis:

	Gml. Sandefjord	Stokke	Andebu	Vestfold
2013/2014	64,9	65,9	77,2	69,1
2014/2015	68,9	62,3	79,2	72,3
2015/2016	74,2	74,6	71,4	74,3

Tabell 1

Les mer i Oversiktsdokumentet 2017 s. 31

Delmål 4.7 Sikre kunnskap om bærekraftig utvikling til alle elever og studenter

Delmål 4.a Etablere og oppgradere utdanningstilbud som ivaretar barn, personer med nedsatt funksjonsevne og kjønnsforskjeller. Sikre trygge, inkluderende og effektive læringsomgivelser for alle.

Spesialundervisning:

	Gml. Sandefjord	Stokke	Andebu	Nasjonalt
Antall elever	5205	1437	752	-
Andel med vedtak om spesialundervisning	9 %	13%	10%	7,8%
Andel på barnetrinnet	7,6%	11,4%	8,9%	6,8%
Andel på ungdomstrinnet	12,3%	17,4%	12,3%	10,7%

Tabell 2

Les mer i Tilstandsrapport for grunnskolen 2017 – Sandefjord kommune

Se også delmål 4.1 over og Oversiktsdokumentet 2017 s. 26-32.

MÅL 8: FREMME VARIG, INKLUDERENDE OG BÆREKRAFTIG ØKONOMISK VEKST, FULL SYSSELSETTING OG ANSTENDIG ARBEID FOR ALLE

Delmål 8.3 Anstendige arbeidsplasser, entreprenørskap, kreativitet og innovasjon. Balanse mellom bærekraftig forbruk og produksjon

Delmål 8.5 Anstendig arbeid for alle – kjønn, personer med nedsatt funksjonsevne, lik lønn for likt arbeid

Befolkningsmessig har Sandefjord en lav andel innbyggere

mellom 20 og 40 år. Om lag 30% av befolkningen har arbeidsteden sitt i Sandefjord kommune. Det er færre enn i Horten (42%) og i Tønsberg (40%). Kommunen har levekårsutfordringer med en høy andel lavinntektshusholdninger, en høy andel uføretrygdde i alderen 18-44 år, en høy andel sosialhjelpsmottakere i alderen 18-24 år og en forholdsvis lav andel sysselsatte i alderen 15-74 år (Strategisk næringsplan 2019-2031/Rambøll Norge AS). Tall fra NAV Sandefjord viser at mange personer med innvandrerbakgrunn står utenfor arbeidsmarkedet. Det er store forskjeller i sysselsettingsgraden mht hvilke land personer med innvandrerbakgrunn kommer fra. Les mer i Oversiktsdokumentet 2017 s. 41-56.

Delmål 8.6 Redusere andelen unge som verken er i arbeid eller under utdanning

Nivået på helt arbeidsledige under 30 år i Sandefjord for 2016, var omtrent som for landet, i underkant av 4%. «Utenforskap» blant ungdom (inkl. helt ledige, delvis ledige, på arbeidstiltak, nedsatt arbeidsevne, uføre) ligger godt over landsgjennomsnittet, med 16,9% i Sandefjord og 13,3 % for landet. (NAV Sandefjord). Les mer i Oversiktsdokumentet 2017 s. 19-20 og s. 31-32 (frafall i videregående skole)

Delmål 8.8 Beskytte arbeiderrettigheter og fremme trygt og sikkert arbeidsmiljø

MÅL 9: BYGGE ROBUST INFRASTRUKTUR, FREMME INKLUDERENDE OG BÆREKRAFTIG INDUSTRIALISERING OG BIDRA TIL INNOVASJON

Delmål 9.1 Utvikle pålitelig, bærekraftig og solid infrastruktur av høy kvalitet for å støtte økonomisk utvikling og livskvalitet – fokus på pris og tilgang

Sandefjord kommune har et variert næringsliv som omfatter både produksjonsindustri, handel, små gründerbedrifter, entreprenører, teknologiske bedrifter, maritim næring og offshore, reiselivsbedrifter, landbruksbaserte virksomheter og produsenter av næringsmidler. Basert på regnskapstall fra 2016 har 35% av Vestfolds 250 største private bedrifter,

blant dem de to aller største, forretningsadresse i Sandefjord. Verdiskapingen i næringslivet i daværende Stokke, Andebu og Sandefjord ble i 2014 beregnet til 12,3 milliarder kroner. Det tilsvarer en tredjedel av verdiskapingen i Vestfold (Telemarksforskning, 2000-2014). I 2017 var det 437 nyetableringer av personlige foretak og aksjeselskaper, noe som utgjør 24% av nyetableringene i Vestfold. Andelen konkursåpninger i Sandefjord utgjør omtrent den samme andelen av totalen i Vestfold, altså har Sandefjord en netto tilvekst av nye selskaper på ca 24% av totalen i Vestfold. Sandefjord kommune hadde i 2014 en andel på 10% av de statlige arbeidsplassene i Vestfold. Til sammenligning har Tønsberg 48%. Sandefjord hadde i 2017 en netto utpendling fra kommunen på 786 sysselsatte. 83% av disse har høyere utdanning. Les mer i Strategisk næringsplan og Oversiktsdokumentet 2017 s. 51-52.

Delmål 9.4 Oppgradere infrastruktur og omstille næringslivet til å bli mer bærekraftig

Miljøfyrtårn er et anerkjent og effektivt verktøy som hjelper virksomheter å skape konkurransefortrinn av bærekraft. Miljøfyrtårnsertifisering skal bidra til et godt klima- og miljøarbeid i hele kommunen. Dette gjelder områder som energi, innkjøp, kildesortering, transport og fysisk arbeidsmiljø.

Delmål 9.c Øke tilgang til informasjons- og kommunikasjons-teknologi

Kommunen har utviklet tjenesten «Kommune-Kari», tatt i bruk nye arbeidsflater og implementerer disse i stadig flere kommunalområder og utvikler og tar i bruk ny velferdsteknologi innenfor helse og omsorg. Det er blant annet utarbeidet en pedagogisk digitaliseringsstrategi for Sandefjordskolen.

MÅL 10: REDUSERE ULIKHET I OG MELLOM LAND

Delmål 10.1 Varig inntektsøkning for den fattigste delen av befolkningen

Folkehelseprofilen fra Folkehelseinstituttet 2018 viser at

Sandefjord kommune har en signifikant høyere andel personer som bor i lavinntektsusholdninger (14%) sammenlignet med resten av landet (12%). Sandefjord har også en signifikant høyere andel barn av eneforsørgere (18%) sammenlignet med landsgjennomsnittet (15%) og det er en vedvarende trend over år. Det er kjent at barn i familier med innvandrerbakgrunn i større grad rammes av levekårsutfordringer og fattigdom. Sandefjord hadde i 2018 en andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre på 17,4%. Les mer i Oversiktsdokumentet 2017 s. 17-18 og s. 97.

Delmål 10.2 Øke inkludering av alle innbyggere

Det er etablert 20 nærmiljøutvalg, ett i hver barneskolekrets. Utvalgene er partipolitisk uavhengige og styremedlemmer velges fra et bredt og sammensatt utvalg av foreninger, lag og enkeltpersoner i nærmiljøet. Kommunen har ingen oversikt over sammensetning av nærmiljøutvalgene og deres representativitet basert på alder, etnisitet, utdanningsbakgrunn m.m.

Når det gjelder valgdeltakelse, ligger oppslutningen ved siste stortingsvalg (2017) på 76,2 % i Sandefjord mot 77,6% i Vestfold og 78,2% for landet som helhet. Andelen som bruker stemmeretten sin ved stortingsvalg, er altså signifikant lavere enn for landet for øvrig. (Kommunehelsa, FHI 2018)

Folkehelseundersøkelsen i Vestfold 2018 viser at de fleste i Sandefjord oppgir å ha minst 1-2 personer de kan regne med hvis de får store personlige problemer (sosial støtte). De fleste (opp mot 80%) oppgir å ha mer enn tre nære personer/venner. Det er likevel en andel som oppgir at de ikke har noen personer å støtte seg til når livet er vanskelig. Sandefjord har et rikt og mangfoldig utvalg av frivillige lag og foreninger. Ca 300 av dem er registrert på kommunens nettsider. I Sandefjord og Andebu finnes frivillighetssentraler som har et bredt tilbud og engasjerer mange frivillige i kommunen. Les mer om inkludering og deltakelse i Oversiktsdokumentet 2017 s. 87-91.

Sandefjord har innbyggere med innvandrerbakgrunn fra over 130 forskjellige etniske og/eller nasjonale grupper. De største gruppene har bakgrunn fra Litauen og Polen. Sandefjord hadde i 2018 en andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre på 17,4% (Kommunehelsa, FHI). Antall

innbyggere med innvandrerbakgrunn har økt de siste årene og antas å fortsette og øke de neste årene i tråd med det nasjonale bildet. Les mer i Oversiktsdokumentet 2017 s. 97

Delmål 10.3 Sikre like muligheter og redusere forskjellsbehandling gjennom å fremme tiltak for å nå målet

Delmål 10.4 Utjevne forskjeller gjennom politiske vedtak
Kommunen har siden 2014 utstedt Opplevelseskort til barn og unge i alderen 2-18 år fra familier som er langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp. Tildelingen skjer etter vurdering av økonomiske og sosiale kriterier og involverer NAV, Barneverntjenesten og Helsesøstertjenesten. Ordningen har vært politisk behandlet flere ganger de siste årene og antall kort er utvidet fra 50 til 400.

Det er gjennomført levekårskartlegging i kommunen. Det er også igangsatt et arbeid for å følge opp resultater i Ungdata-undersøkelsen, sist gjennomført i ungdomsskoler og videregående skoler i 2017. Les mer i Oversiktsdokumentet 2017 s. 25.

MÅL 11: GJØRE BYER OG BOSETTINGER INKLUDERENDE, TRYGGE, MOTSTANDSDYKTIGE OG BÆREKRAFTIGE

Delmål 11.1 Trygge boliger og tilgang til grunnleggende tjenester til overkommelig pris

Sandefjord har tildelingsrett til ca. 1500 boenheter. Dette omfatter kommunalt eide boliger/leiligheter, leiligheter i borettslag, stiftelsesleiligheter og privateide leiligheter. Kommunen skal medvirke til å skaffe boliger til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet. Dette er for eksempel mennesker med utviklingshemming, med rusavhengighet, med psykiske lidelser, flyktninger m. flere. Det er per i dag et stort udekket behov for boenheter, spesielt når det gjelder leiligheter egnet for mennesker med psykisk utviklingshemming, psykiske lidelser, rusproblematikk og unge bostedsløse.

I Sandefjord kommune er det 13,7% av barn mellom 0 og 17 år som bor trangt (Kommunehelset, FHI 2016). Lands-

gjennomsnittet ligger på 18,5%.

I Oversiktsdokumentet 2017 (s. 86) er det utarbeidet digitale kart rundt barneskolene (totalt 20 nærmiljø). Kartene viser tilgang til en del tjenester og funksjoner i nærmiljøene, og befolkningssammensetningen i hver sone.

Delmål 11.2 Bedre sikkerheten på veiene og sørge for trygge og tilgjengelige transportsystemer til overkommelig pris for alle innbyggerne.

Antall kilometer kommunale veier er ca 340 km og lengden på gang- og sykkelveinettet innenfor kommunens grenser er ca 100 km. En reisevaneundersøkelse utført i gamle Sandefjord av Urbanet Analyse i 2013/2014, viser at sykkelaktiviteten i gamle Sandefjord i stor grad er knyttet til fritiden.

Videre når det gjelder transportmiddelfordeling viser den samme undersøkelsen at andelen syklende og kollektivreisende har endret seg svært lite siden 2009. Antall som kjører bil har økt og antall bilpassasjerer er redusert. Ca. 50% av de spurte i undersøkelsen (kun gml. Sandefjord) oppgir at de har dårlig eller svært dårlig tilgang på kollektivtransport. Kun 6-7 % oppgir at de har god eller svært god tilgang. Over 80% av de spurte innbyggerne i undersøkelsen oppgir at de har tilgang til gratis parkering hos arbeidsgiver. Dette er en viktig faktor for folks valg av reisemiddel på sine daglige reiser.

Nøkkeltall reisevaner gml. Sandefjord (Vestfold i parentes):

Antall reiser per dag person	3,4 (3,3)
Lengde snitt av reise (km)	13,9 (13,6)
Kollektivandel	4% (6%)
Andelen som bor under 500 m fra holdeplass	72 % (69 %)
Minst fire avganger i timen (buss)	6% (19%)
Sykkelandel reiser (sett ifht Norge)	7% (5%)
Gangandel reiser (sett ifht Norge)	23% (18%)
Arbeidsreiser med bil	75 % (71%)

Tabell 3

Les mer i Kommunedelplan Klima og Energi – Kunnskapsgrunnlaget. Planen viser blant annet til Reisevaneundersøkelsen 2013/2014 (Urbanet Analyse). Les også Oversiktsdokumentet 2017 s. 58-60 og Trafikksikkerhetsplanen 2018 s. 8.

Delmål 11.3 Inkluderende og bærekraftig urbanisering med fokus på medvirkning

Les mer om nærdemokratiordningen under delmål 10.2 over. Kommunen har våren 2018 gjennomført og igangsatt medvirkningsprosesser med innbyggere, skoleelever og frivillige lag og foreninger i større og mer utadrettet omfang enn tidligere. Dialogmøter med nærmiljøene rundt de seks ungdomsskolene resulterte i mer enn 2200 innspill til kommuneplanprosessen.

Prosjekt helsefremmende nærmiljø, i regi av Helsedirektoratet og Vestfold fylkeskommune, har gitt ny erfaring i måter å drive medvirkning blant barn og unge på. Prosjektet viser at elevene fra 5.- 10. trinn som deltok i prosjektet i stor grad er avhengig av bil, og at foresatte kjører dem til ulike aktiviteter og møteplasser. Særlig unge bosatt i perifere boligområder i Stokke og Andebu ønsker et bedre kollektivtilbud. Mange sykler eller går, men svært mange opplever utrygghet og risiko ved å ferdes langs veiene. Særlig gjelder dette barn og unge som er bosatt i de landlige områdene i kommunen. 100% av spurte elever i Høyjord sier de blir kjørt til fritidsaktiviteter og kjører buss til skolen. Barna oppgir negative faktorer som høy hastighet, støy, luftforurensing, manglende sykkel- og gangstier og fotgjengerfelt. Bygge- og veiarbeid oppleves som omfattende, og bidrar til å skape utrygghet.

Delmål 11.6 Redusere negative konsekvenser av luftkvalitet og avfallshåndtering

Luftkvaliteten i Sandefjord er i samsvar med nasjonale mål. Målinger av luftkvalitet i Sandefjord indikerer at det er lave verdier av nitrogenoksid (NO₂) og svevestøv (PM₁₀). Miljødirektoratet (v/COWI) har målt luftkvaliteten i 9 norske byer. I Sandefjord er det målt ved tre steder, Tempokrysset, Museumsgata og rådhuset i et helt år, fra sommeren 2015

til sommeren 2016 (Miljødirektoratet M-673/2016). Det skal legges fram en plan for fremtidige målinger av luftkvaliteten i Sandefjord. Les mer; Kommunedelplan for Klima og Energi s. 22.

I 2017 var alle barnehager i kommunen (med unntak av en), godkjent, mens 32 av kommunens 38 skoler var godkjent (inkluderer videregående skoler) etter kravene i forskrift om miljørettet helsevern. Fem av skolene som manglet godkjenning var i prosess for godkjenning og en var under utbygging. Inneklima inkluderer blant annet luftutskifte og fukt- og muggproblematikk. Les mer Oversiktsdokumentet 2017 s. 62.

Håndtering av avfall, herunder kildesortering, kompostering og effektive renovasjonsløsninger er sentrale tiltak for reduksjon av klimagasser. VESAR (der Sandefjord er deleier) er regional pådriver for økt materialgjenvinning og økt energigjenvinning. Tall fra avfallsplanen i form av type avfallsfraksjoner som det sorteres for i husholdningsavfallet er gjengitt i Oversiktsdokumentet 2017 s. 61.

Delmål 11.7 Sørge for tilgang til trygge, inkluderende og lett tilgjengelige grøntområder og offentlige rom, fokus på universell utforming

Når det gjelder rekreasjonsareal og nærnaturterreng, viser Oversiktsdokumentet 2017 at henholdsvis 47% og 36% av innbyggerne i gamle Sandefjord, 80% og 92% av innbyggerne i Andebu og 63% og 62% av innbyggerne i Stokke hadde trygg tilgang til slike områder (SSB 2016). Med trygg tilgang menes tilgang langs alle veier, gangveier, stier, skiløype med mer, unntatt veier med minst 3000 ÅDT og fartsgrense over 30 km/t.

Kommunen har et bredt spekter av idrettsanlegg. I all hovedsak er kommunen tilrettelegger og idrettslagene selv driver av aktiviteten. Les mer om kommunens større anlegg av idrettshaller, idrettsparker, ishall m.m. i Oversiktsdokumentet 2017 s. 93.

Kommunen jobber, som del av kommuneplanarbeidet, med en fortettingsstrategi. Tilgang til grønt- og rekreasjonsarealer for alle er en viktig del av dette arbeidet.

Delmål 11.a Støtte positive økonomiske, sosiale og miljømessige forbindelser mellom byområder, omland og spredtbygde områder ved å styrke nasjonale og regionale utviklingsplaner

Delmål 11.b Føre en politikk som tar sikte på inkludering, bedre ressursbruk, klimatilpasning og krisehåndtering

Høsten 2018 var kommunedelplan for Klima og energi ute på høring. Kommunedelplanen ser blant annet på framskrivning av klimagassutslipp, mulighetsrommet kommunen har med tanke på å redusere uheldig klimapåvirkning, samt klimatilpasning. Forskning viser at Norge fram mot år 2100 vil få et varmere klima med mer ekstremvær, mer nedbør, flom, havnivåstigning og økologisk ubalanse.

Den største utslippskilden i Sandefjord er veitrafikk som står for 75% av utslippene. Utslippene er rimelig stabile over tid, men det er variasjoner i de ulike sektorene.

Sandefjord kommune har gode beredskapsplaner for krisehåndtering. Arbeidet med samfunnssikkerhet og planer for dette, jobbes med systematisk og kontinuerlig. I forbindelse med kommunesammenslåingen ble det gjennomført en omfattende ROS-analyse der ulike scenarier ble utredet.

MÅL 13: HANDLE UMIDDELBART FOR Å BEKJEMPE KLIMAENDRINGENE OG KONSEKVENSENE AV DEM

Delmål 13.1 Styrke evnen til å stå imot og tilpasse seg klimarelaterte farer og naturkatastrofer i alle land.

Naturkatastrofer for Sandefjord kan være skogbrann, regnflom, kvikkleireskred, jord-, flom og sørpeskred, mye nedbør, stormflo og tørke. Klimaendringene fører til at disse hendelsene påvirker hverandre, slik at helheten av skadeomfanget blir større enn delene. Skogbrannene blir større og hyppigere fordi det er lange perioder med tørke, mens skred og flom påvirkes av at nedbørmengden kommer over kortere tidsperiode enn tidligere. I august 2020 ble det målt 63,4 mm nedbør i løpet av en time i Sandefjord. Finans Norge presenterer oversikter over naturskadeerstatninger, og det

utbetales erstatninger i hundremillionersklassen hvert år. Det er særlig knyttet til store nedbørmengder. Norsk klimaservicesenter har oversikter over avvik fra nedbørnormalen, og disse viser en tendens som gir mindre nedbør om høsten og mer om sommeren og våren for østlandsområdet. For nordlige del av Trøndelag og Nordland er det mindre nedbør om sommeren.

Delmål 13.2 Innarbeide tiltak mot klimaendringer i politikk, strategier og planlegging på nasjonalt nivå.

Den aktuelle nasjonale utfordringen knyttet til dette delmålet er: å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning. Dette følger kommunen opp blant annet i:

- Kommunedelplan for klima og energi
- Arealstrategi i kommuneplanens samfunnsdel

Delmål 13.3 Styrke enkeltpersoners og institusjoners evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer og deres evne til tidlig varsling, samt styrke kunnskapen og bevisstgjøringen om dette.

ROS for Sandefjord kommune identifiserer samfunnets utfordringer med endret klima og konsekvenser av dette. Landbruk/skogbruk, infrastruktur (veg og vann), drikkevann og bolig/bygningsmasse blir rammet av de største uønskede konsekvensene av klimaendringene. For å motvirke, tilpasse og redusere dette vil det foretas kartlegginger og utarbeides planer som for eksempel:

- Beredskapsplaner for uønskede hendelser som følge av naturhendelser relatert til klimaendringer
- Hovedplan vann og avløp (VA) (under revisjon).
- Handlingsplaner for VA-sanering og tilhørende prosjektplaner VA-sanering hvor overvannshåndtering har en sentral del
- Kartlegging av kritiske punkter i bekker og bratte vassdrag. (Utdrag fra statusrapport for arbeid med klimatilpasning for Sandefjord kommune)

Klimatilpasning er viet stor oppmerksomhet i gjeldende

kommuneplan for Sandefjord kommune som ble vedtatt 24.09.2019. En av arealstrategiene er å begrense konsekvensene av klimaendringene. I arealdelens bestemmelser og retningslinjer er sikringssoner for havnivåstigning og faresoner for ras, skred, kvikkleiresoner og steinsprang implementert. Temakart i kommuneplanen er flomfare fra elver og bekker, samt flomveier.

MÅL 17: STYRKE GJENNOMFØRINGSMIDLENE OG FORNYE GLOBALE PARTNERSKAP FOR BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Delmål 17.4 Oppnå en mer samstemt politikk for bærekraftig utvikling

Sandefjord kommune er en av de første kommunene i landet som har vedtatt å bruke FNs bærekraftsmål som grunnlag for ny kommuneplan.

Delmål 17.17 Stimulere til og fremme velfungerende partnerskap i det offentlige, mellom det offentlige og private og i det sivile samfunn, på grunnlag av partnerskapenes erfaringer og ressursstrategier

Kommunen tok våren 2018 initiativ til et dialogmøte med frivillige lag og foreninger med tanke på å se på hvordan vi sammen, som ulike aktører, kan samarbeide om å nå bærekraftsmålene. Om lag 30 lag og foreninger deltok og tilbakemeldingene var positive, med et ønske om at kommunen fremover tar initiativ og tilrettelegger for lignende møteplasser for frivilligheten.

5 / AREALSTRATEGI

Formannskapet (FSK-sak 147/18) har vedtatt følgende arealstrategi for arbeidet med kommuneplanens arealdel:

1. Begrense nedbygging av dyrka og dyrkbar mark.
2. Sikre viktig grønnstruktur, naturmangfold og tilgjengelighet til sjø og vassdrag
3. Styrke eksisterende by- og tettsteder, med særlig fokus på å utvikle Sandefjord sentrum som motor for næringsutviklingen i kommunen
4. Tilrettelegge for miljøvennlige og fremtidsrettede transportløsninger
5. Utvikle Fokserød/Torp som regionalt næringsområde
6. Begrense konsekvensene av klimaendringene

I tillegg har formannskapet (FSK-sak 233/18) vedtatt følgende:

1. Tettstedsutvikling for stedene Høyjord, Fossnes/Arnadal, Andebu, Kodal, Melsomvik og Stokke foreslås som en oppgave i kommuneplanens handlingsdel. Nærmiljøutvalgene inviteres til å delta i prosessen.
2. I forslag til ny kommuneplan skal det beskrives konsekvenser for følgende stedshierarki for Sandefjord kommune:
 - Sandefjord sentrum med omkringliggende bebyggelse får betegnelsen by
 - Andebu og Stokke får betegnelsen tettsted
 - Høyjord, Fossnes/Arnadal, Kodal, Melsomvik får betegnelsen lokalsenter

Vedtaket om tettstedsutvikling er oppfølging oppgave nr 6 i planprogrammet. De ulike stedene som er nevnt i vedtaket er kartlagt i rapport Forslag til kategorisering av byer og tettsteder.

Hensikten med å innføre et stedshierarki i en kommune vil ofte være for å være forutsigbar for innbyggere og utviklere. Ved å ha en bevisst holdning til at steder i kommunen får ulik betegnelse, kan det skapes en trygghet om hvilken retning de ulike stedene vil utvikle seg. Det er ingen klare definisjoner på hva en by, tettsted og sted er, det har variert over tid og er ulikt mellom land. Det kan likevel hevdes at ved å lage et hierarki slik som er foreslått her, så åpnes det for en forventning om hvilket tilbud man kan finne på de ulike stedene.

En by vil for de fleste inneholde mange funksjoner, være et knutepunkt for transport, tilby et variert handelstilbud og ha flere konsert- og kulturscener. Det vil sannsynligvis være forsamlingshus for flere religioner og livssyn i en by. Fritidstilbudet er også rikt, og variasjonen innenfor trening, kultur og frivillige organisasjoner er stor. Utdanningstilbud etter grunnskole og videregående skoler er ofte lokalisert i en by. Boligtilbudet vil være variert, og det vil være kort vei mellom tilbudene. De fleste offentlige besøkstjenester vil være lokalisert i en by.

Et tettsted er vanligvis mindre enn en by, og har en mindre variasjon i tilbudet. Det vil vanligvis ha funksjoner som grunnskole, men om det er videregående skole der varierer ut fra hvor langt tettstedet er fra nærmeste by. Handelstilbudet er noe variert, men det er ofte lokale aktører og sjelden

nasjonale og internasjonale kjeder som etablerer seg i et tettsted. Det offentlige tjenestetilbudet er gjerne tilknyttet skole og helsestasjonstilbud. Det er som regel en kirke på eller ved stedet. Kulturtilbudet er ofte knyttet til frivillige organisasjoner, og skolebygningene brukes ofte både til øvingslokaler og framføring. Det er sjelden egne kulturbygg, men gjerne en flerbruk av stedets kirke, bedehus, forsamlingshus, bygdetun o.l. Statistisk sentralbyrå knytter tettsted til antall innbyggere – 200 innbyggere med ikke mer enn 50 meter mellom husene.

Et lokalsenter har ganske få funksjoner og få innbyggere. Det kan være en bydel, men det kan også være et sted med sterk historisk betydning som har hatt liten utvikling. Slike steder er gjerne knyttet til landbruk eller fiske, næringer som har gjennomgått en stor endring i produksjonsmåten, særlig med tanke på antall ansatte. Grunnskole, kirke og nærbutikk er ofte tilbudet på slike steder som kalles lokalsentre. Det er ofte langt mellom boligene, og det er stort sett eneboliger eller gårdsbruk. Et lokalsenter kan også knyttes direkte til handel.

Ved å foreslå dette stedshierarkiet for Sandefjord kommune, har vi et verktøy for å vurdere hvilke funksjoner som mangler på et sted for å sikre videre vekst. Innbyggerne på de ulike stedene vil kunne få forutsigbarhet for stedet sitt, og for hvilke tilbud som kan forventet der man bor og hvilke tilbud og tjenester de må regne med å reise litt lenger for å nå. I revisjonen av arealdelen er kommunens boligreserve kartlagt. Den varierer stort på de ulike stedene. Det kom tydelig fram at en stor boligreserve ikke er tilstrekkelig for

å sikre vekst. Dersom kommunen ønsker å legge til rette for vekst i alle kommunens steder, bør denne være tilpasset stedet og det må vurderes om kommunen vil være en mer aktiv aktør for å få til vekst og utvikling.

6 / KOMMUNENS OVERORDNEDE SAMFUNNSMÅL

3 GOD HELSE

OVERORDNET MÅL:

Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle uansett alder

KOMMUNENS ROLLE OG HANDLINGSROM

Kommunen har blant annet gjennom skole- og helsestasjonstjenesten og øvrige helsetjenester, barnehage, skole, nærmiljøutvikling, kultur- og fritidstilbud samt sin boligpolitikk, mulighet til å bidra til god helse for innbyggerne. Kommunen har et ansvar for å utjevne forskjeller i helsetilstand som kan forklares med sosial og økonomisk ulikhet. Kommunen har ansvar for å sørge for gode og forsvarlige helsetjenester til alle som trenger det, uavhengig av alder eller helsesituasjon. Kommunen skal etablere strategier som forebygger livsstilsykdommer, fremmer god folkehelse og bidra til at innbyggerne kan bo lengst mulig hjemme. Kommunen bør rette oppmerksomhet mot sammenhenger som gjelder muligheter og utfordringer på helsefeltet lokalt, nasjonalt og globalt. Det er også et kommunalt ansvar å forebygge sykdom relatert til forurensning av luft, vann og jord.

EKSEMPLER PÅ HVA VI GJØR ALLEREDE I DAG

Leve hele livet (Best hjemme), Demensvennlig samfunn, helsestasjonstjeneste for ungdom, To-hjem grupper, TIBIR, Si det videre, Lyst på livet, Sykkelbyen Sandefjord, bibliotekene som møteplasser, Home Start, Gatelaget, Førstehjelp ved selvmordsfare (VIVAT-kurs), Ruskontrakt for ungdom, Skateparken i Sandefjord sentrum, Beste årgang, Frisklivsentral og treningstilbud på Sandefjord medisinske senter (Sms).

ANDRE SAMFUNNSAKTØRER SOM ALLEREDE BIDRAR TIL Å NÅ BÆREKRAFTSMÅLET

- Frivillige lag og foreninger
- NAV og bedrifter som tilbyr arbeidsrettede tiltak
- Næringsliv/arbeidsgivere
- Vestfold fylkeskommune (Videregående skole, tannhelsetjenesten)
- Familievernkontoret (Bufetat)
- Sentralene for frivillighet og friskliv
- Sentrale og regionale myndigheter med støtte- og tilskuddsordninger

MÅL

- Innbyggerne opplever at tjenester er tilpasset individuelle behov
- Barn med et vanskelig utgangspunkt klarer seg bedre som voksne
- Innbyggene er i stand til å ta vare på seg selv/ivareta egen helse
- Tjenestene utvikles slik at etterspørsel etter heldøgns-plasser reduseres
- Sikre innbyggerne tilgang til mange ulike arenaer for fysisk og kulturell aktivitet og rekreasjon hele året

UTFORDRINGER

- Aldrende befolkning
- Økende sosiale forskjeller i helse
- «Wicked problems»
- Utviklingen i psykiske helseplager hos barn og unge
- Utenforskap og ensomhet
- Høy cannabisbruk hos ungdom
- Levevaner knyttet til fysisk aktivitet, ernæring, tobakk, søvn og digitale medier
- Alkoholforbruket i den voksne befolkningen
- Utrygg skolevei
- Vold og overgrep mot barn
- Noe høyere antibiotikabruk enn landsgjennomsnittet

KOMMUNALOMRÅDER SOM BIDRAR TIL Å NÅ BÆREKRAFTSMÅLET

- Helse, sosial og omsorg (HSO)
- Kultur, friluftsliv, by- og stedsutvikling (KFBS)

For tiltak, se handlingsdelen.

4 GOD UTDANNING

OVERORDNET MÅL:

Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheten for livslang læring for alle

KOMMUNENS ROLLE OG HANDLINGSROM

Kommunen har ansvar for å sikre at alle barn og unge har et trygt og godt skolemiljø som fremmer trivsel og læring. Det må legges til rette for økt teknisk og yrkesfaglig opplæring lokalt gjennom tilstrekkelig antall lærlingeplasser.

Kommunen må ha fokus på samhandling mellom tjenestene (PP-tjenesten, skolehelsetjeneste, barnevern mm) for å sikre helhetlige utdanningsløp, helsefremmende systemer og individuell oppfølging av hvert enkelt barn. Kommunen må ha fokus på livslang læring for alle deler av befolkningen, blant annet gjennom videreutvikling av bibliotekene.

EKSEMPLER PÅ HVA VI GJØR ALLEREDE I DAG

Realfagskommune, Trivselslederordningen i skolen, Ungdomshuset Naper'n 1916, Sentralen i Andebu, kulturskoletilbud, grunnskole for voksne, Den kulturelle skolesekken, Ung Kultur Møtes, Sommerles.

ANDRE SAMFUNNSAKTØRER SOM ALLEREDE BIDRAR TIL Å NÅ BÆREKRAFTSMÅLET

- Vestfold fylkeskommune – videregående skole og Oppfølgingstjenesten
- NAV og bedrifter som tilbyr arbeidsrettede tiltak og opplæringstiltak
- Familievernkontoret (Bufetat)
- Sosiale entreprenører
- Frivillige lag og foreninger
- Bedrifter og organisasjoner som tilbyr lærlingeplasser og praksisplasser
- Media som kunnskapsleverandør

MÅL

- Sikre alle barn et godt barnehagetilbud som bidrar til sammenheng i læringsløpet
 - Sikre at grunnskolen bidrar til at flest mulig fullfører og består videregående skole
 - Sikre alle barn og unge trygge, inkluderende og effektive læringsomgivelser
- Sikre økt barnehagedeltakelse blant barn med minoritetsspråklig bakgrunn
 - Sikre et godt psykososialt skole- og barnehagemiljø
 - Legge til rette for kulturell læring
 - Kommunen som virksomhet tilbyr lærlingeplasser
 - Kommunen skal bidra til at næringslivet har tilgang til spesialisert og relevant kompetanse

UTFORDRINGER

- Frafall i videregående skole
- Mobbing i skolen
- Høy andel med vedtak om spesialundervisning
- Sammenheng i tjenestene knyttet til hver enkelt elev
- Sosiale og digitale mediers dominerende plass fører til kunnskapsfragmentering

KOMMUNALOMRÅDER SOM BIDRAR TIL Å NÅ BÆREKRAFTSMÅLET

- Oppvekst og kunnskap (OK)

For tiltak, se handlingsdelen.

8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

OVERORDNET MÅL:

Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle

KOMMUNENS ROLLE OG HANDLINGSROM

Kommunen er en stor arbeidsgiver med mer enn 5500 ansatte, dette skaper et handlingsrom for å øke sysselsetting, inkludere og bidra til anstendig arbeid for mange innbyggere. Kommunen er en viktig samarbeidspartner og tilrettelegger for næringsliv og kan således bidra både til økonomisk vekst og målet om full sysselsetting og anstendig arbeid for alle. Kommunen bidrar også gjennom sine innkjøpsavtaler både til anstendig arbeid og økonomisk vekst i lokalt næringsliv. Kommunen har gode ordninger for lærlinger i samarbeid med videregående utdanning. Helsetjenesten i kommunen, NAV, skole og voksenopplæringen bidrar også til dette målet ved å istandsette mennesker til å komme i arbeid.

EKSEMPLER PÅ HVA VI GJØR ALLEREDE I DAG

Gründeriet, Fønix, Medbyggerne, tilrettelegger for sosiale entreprenører, tilrettelegger for frivillige lag og foreninger som fremmer inkludering og mestring for alle, samarbeid med kriminalomsorgen, tilbyr unge sommerjobber.

ANDRE SAMFUNNSAKTØRER SOM ALLEREDE BIDRAR TIL Å NÅ BÆREKRAFTSMÅLET

- Næringsliv/arbeidsgivere
- NAV og bedrifter som tilbyr arbeidsrettede tiltak
- Frivillige lag og foreninger
- Vestfold fylkeskommune (Videregående utdanning)
- Statlige aktører (skatt, politi, arbeidstilsynet)

MÅL

- Sandefjord er en smart, digital, innovativ og levende by med attraktivt nærings- og arbeidsliv som gir trivsel og vekst for innbyggerne
- Sandefjord kommune er en foregangskommune når det gjelder sosialt entreprenørskap
- Det er flere i arbeid og aktivitet, og færre på stønad

- Alle i Sandefjord har anstendige arbeidsforhold og ingen jobber svart
- Norsk kunnskapen blant fremmedspråklige er økt
- Andelen ansatte med nedsatt funksjonsevne i kommunale stillinger er økt
- Sandefjord kommune skal skape regionens mest attraktive arealer for næring

UTFORDRINGER

- Relativt få unge voksne (20-40 år) i befolkningen
- Høy andel unge uten jobb eller opplæringstilbud
- Mange personer med innvandrerbakgrunn står utenfor arbeidsmarkedet
- Høy andel lavinntektshusholdninger
- Relativt lavt utdanningsnivå blant befolkningen
- Arbeidstakere uten forankring i norske trygderettigheter
- Kjøp av svart arbeid
- Mangel på praksis- og lærligplasser

KOMMUNALOMRÅDER SOM BIDRAR TIL Å NÅ BÆREKRAFTSMÅLET

- Miljø- og plansaker (MP)
- Rådmann/sentrale stab- og støttefunksjoner

For tiltak, se handlingsdelen.

9 INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR

OVERORDNET MÅL:

Bygge robust infrastruktur, fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og bidra til innovasjon

KOMMUNENS ROLLE OG HANDLINGSROM

Kommunen har et stort ansvar for å sikre infrastruktur lokalt som bidrar til å sikre en bærekraftig utvikling av lokalsamfunn. Det vil bli behov for økt tilgang og tilrettelegging av informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Skole og opplæringsarenaer bidrar til å ta i bruk digitale løsninger og stimulerer interesse for digitalisering, bærekraftig teknologi og utvikling. For å nå nullvekstmålet innen transport, skal det tilrettelegges for flere gang- og sykkelveier, bedre kollektivtilbud og andre tiltak som fremmer miljøvennlig transport.

EKSEMPLER PÅ HVA VI GJØR ALLEREDE I DAG

Bredbåndsutvikling, satsning på digitalisering (Digital Agenda Norge), KommuneKari, Sentralen i Andebu – opplæring i digitale ferdigheter, Sykkelbyen Sandefjord, ulike bibliotektilbud.

ANDRE SAMFUNNSAKTØRER SOM ALLEREDE BIDRAR TIL Å NÅ BÆREKRAFTSMÅLET

- Næringslivsaktører – med fokus på innovasjoner innenfor bærekraftig teknologi, infrastruktur og ressursforbruk
- Vestfold klima- og energiforum (Fylkesmannen i Vestfold)
- Frivillige lag og foreninger
- Aktører innenfor høyere utdanning
- Fylkeskommunen med ansvar for vegnett og kollektivtrafikk

MÅL

- Det er attraktivt for nye, grønne næringsaktører å etablere seg i Sandefjord
- Digitalisering bidrar til innbyggerdialog og riktig bruk av velferdsteknologi
- Kommunen fremmer gründerskap, innovasjon og kompetanse
- Kommunen bruker anskaffelser som et verktøy for å styrke innovasjon
- Andelen personreiser skal økes for kollektiv, sykkel og gange
- Kommunen skal sikre grønn og blå infrastruktur og være en pådriver for god teknisk infrastruktur
- Kommunen skal bli regionens mest offensive tilrettelegger for næringslivet
- Medlemskap i Ungt Entreprenørskap er videreført

UTFORDRINGER

- Personvern og informasjonssikkerhet
- Digitale løsninger kan skape avstand til innbyggerne
- Sårbarhet i beredskap ved brudd i infrastruktur
- Avstand og begrensede kommunikasjonsmuligheter til høgskolemiljø. Varierende digital kompetanse i befolkningen

KOMMUNALOMRÅDER SOM BIDRAR TIL Å NÅ BÆREKRAFTSMÅLET

- Miljø- og plansaker (MP)
- Rådmann/sentrale stab- og støttefunksjoner.

For tiltak, se handlingsdelen.

OVERORDNET MÅL:

Redusere ulikhet i og mellom land

KOMMUNENS ROLLE OG HANDLINGSROM

Kommunen har virkemidler for å utjevne helseforskjeller knyttet til økonomiske og sosiale forhold. Det handler blant annet om myndiggjøring, inkludering i fellesskap, sikre boligtilbud til alle og gi tilgang på likeverdige kommunale tjenester uavhengig av sosioøkonomisk status, alder og etnisitet. Sosial bærekraft, en av de tre dimensjonene innenfor bærekraftsbegrepet, handler nettopp om fordeling og lik tilgang til goder i befolkningen.

EKSEMPLER PÅ HVA VI GJØR ALLEREDE I DAG

FellesForum, Nærdemokratiordningen, Opplevelseskort. Arbeid for å rekruttere flere barn i familier med innvandrerbakgrunn til å starte i barnehage, Barneverntjenestens mottakstjeneste for alle som ønsker å melde bekymring eller trenger råd og veiledning. Sanitetsforeningene og Egmontfondet samarbeider med helsesøstrene om økonomisk utjevningstiltak, Åpen ishall, tilbud på bibliotekene, frivilligsentralene, Ungdomshuset Naper'n 1916.

ANDRE SAMFUNNSAKTØRER SOM ALLEREDE BIDRAR TIL Å NÅ BÆREKRAFTSMÅLET

- Frivillige lag og foreninger
- Aktører innenfor høyere utdanning
- Næringsliv og arbeidsgivere
- Familievernkontoret (Bufetat)
- Vestfold fylkeskommune (tannhelse, videregående skole, oppfølgingstjenesten, transport m.m.)
- Nasjonale myndigheter gjennom statlige overføringer og økonomisk utjevningstiltak

MÅL

- Folkehelseperspektivet er tydelig og prioritert innenfor all kommunal planlegging
- Nærmiljø og lokalsamfunn utvikles kontinuerlig som ressurser for helse og trivsel
- Innbyggerne opplever trygghet og tilhørighet, og muligheter til å bidra i samfunnet
- Kommunen jobber kontinuerlig for å redusere sosial ulikhet til helse
- Barn som lever under forhold som er til skade for deres helse og/eller utvikling, får riktig hjelp til rett tid
- Styrke frivilligheten som viktige samarbeidspartnere for å sikre deltakelse, utvikling og mangfold i lokalmiljøene
- Bidra til at hele befolkningen kan ta del i kultur- og fritidstilbudene, enten som deltakere eller publikum
- Strategier for universell utforming er forankret

UTFORDRINGER

- Økende sosiale helseforskjeller
- Levekårsutfordringer, spesielt knyttet til barnefattigdom og utenforskap
- Ulikheter i digital kompetanse
- Bearbeiding av informasjon, redusert tillit til myndigheter og fagkompetanse («fake news»)
- Fragmenterte informasjonskanaler, vanskelig å orientere seg om tilbudene i kommunen
- Valgdeltakelsen er synkende

KOMMUNALOMRÅDER SOM BIDRAR TIL Å NÅ BÆREKRAFTSMÅLET

- Kultur, friluftsliv, by- og stedsutvikling (KFBS)
- Rådmann/sentrale stab- og støttefunksjoner.

For tiltak, se handlingsdelen.

11 BÆREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN

OVERORDNET MÅL:

Gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige

KOMMUNENS ROLLE OG HANDLINGSROM

Kommunen har mulighet til å skape attraktive tettsteder gjennom å ha fokus på allmenn tilgang til grunnleggende behov som bolig, inkluderende møteplasser, trygg transport og attraktive grøntområder. Kommunen har ansvar knyttet til integrert og bærekraftig bosettingsplanlegging.

Samfunnssikkerhet og beredskap sammen med barn og unges interesser, er prioriterte områder og skal ligge til grunn for all kommunal planlegging.

Kommunen har nylig utarbeidet en egen kommunedelplan for Klima og Energi der det er satt tydelige mål for miljø- og klimaområdet. Det handler blant annet om å redusere klimagassutslipp, få en mer miljøvennlig energiomlegging og tilpasse oss klimaendringer med de virkemidler kommuneorganisasjonen har til rådighet.

EKSEMPLER PÅ HVA VI GJØR ALLEREDE I DAG

Nærdemokratiordning, dialogmøter med nærmiljøene våren 2018, samordningsmodell for lokale, forebyggende tiltak mot rus- og kriminalitet (SLT), Prosjekt helsefremmende nærmiljø, «De grønne turene», Høydeanalyse for Sandefjord sentrum, Fortettingsprinsipper for Stokke og for Sandefjord sentrum med omegn, Demensvennlig samfunn, ivaretagelse av parker, idrettsanlegg og gravplasser

ANDRE SAMFUNNSAKTØRER SOM ALLEREDE BIDRAR TIL Å NÅ BÆREKRAFTSMÅLET

- Private boligutviklere
- Vestfold kollektivtrafikk (VKT)
- Næringsutviklere og bedriftseiere gjennom lokalisering av arbeidsplasser
- Statlig forvaltning gjennom lokalisering av statlig virksomhet
- Vestfold fylkeskommune gjennom regionale planer
- Frivillige lag og foreninger

MÅL

- Videreutvikle nærdemokratiordningen
- Bevare og utvikle kommunens grønne preg med parker, plasser og friområder
- Stimulere til et mangfoldig kultur- og fritidstilbud i samarbeid med frivillige organisasjoner og lokal kulturnæring
- Kommunen bidrar til å forhindre vold og seksuelle overgrep mot barn gjennom oppdatert kunnskap hos ansatte, systematiske handlingsplaner og hensiktsmessig atferd
- Luftkvaliteten er på et nivå som ikke gir negative helseeffekter

- Framtidsrettede klimatiltak vurderes i alle plan- og byggesaker, og kommunen har nødvendig kunnskap, planer og beredskap for å begrense konsekvensene av klimaendringene
- Klimagassutslipp fra landbruksnæringen reduseres kontinuerlig
- Det jobbes systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap, i daglig drift og i alt utviklingsarbeid
- Kommunen skal score høyere enn sammenlignbare kommuner på bostedsattraktivitet
- Parsellhager og områder for urbant jordbruk er tilgjengelig for kommunens innbyggere

UTFORDRINGER

- Reisevaner bil – gå/sykle/kjøre kollektivt
- Varierende kollektivtilbud i deler av kommunen
- Varierende trygg tilgang til rekreasjonsareal og nærnaturterreng i deler av kommunen
- Utslipp fra vegtrafikk/personbil.
- Klimatilpasning
- Inkludere ungdom som står utenfor arbeid, opplæringsløp og organisert aktivitet
- Store geografiske avstander mellom bosted og tjenester/aktiviteter
- Stor variasjon i kompleksitet og tjenestetilbud i kommunens ulike steder og lokalmiljø
- Udekket behov for kommunale boenheter, spesielt leiligheter egnet for mennesker med psykisk utviklingshemming, psykiske lidelser, rus og unge bostedsløse
- Fremtidig befolknings sammensetning med økt antall eldre
- Boligpriser
- Netthandel og handel utenfor sentrum

KOMMUNALOMRÅDER SOM BIDRAR TIL Å NÅ BÆREKRAFTSMÅLET

- Kultur, friluftsliv, by- og stedsutvikling (KFBS)
- Miljø- og plansaker (MP)
- Rådmann/sentrale stab- og støttefunksjoner

For tiltak, se handlingsdelen.

13 STOPPE KLIMA- ENDRINGENE

OVERORDNET MÅL:

Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem

KOMMUNENS ROLLE OG HANDLINGSROM

Tjenesteleverandør, eier og innkjøper innenfor skole, omsorg og tekniske tjenester. Forvaltningsorgan og samfunnsplanlegger, kunnskapsbank, organisator og pådriver for klimavennlige tiltak. Se mer i kommunedelplan for klima og energi.

EKSEMPLER PÅ HVA VI GJØR ALLEREDE I DAG

Miljøfyrtårn, matsvinn, ladepunktsplan, innføring av elbil som tjenestebil, lokale læringsplaner, kartlegging av kritiske punkt bekker og vassdrag (rydde ut av kummer mm), Sykkelbyen. Landstrøm for fergetrafikken. Aktsomhetskart for flom, hensynssoner i kommuneplanens arealdel, fortetting rundt by og tettsteder (samordnet areal- og transportplanlegging). Beredskapstiltak relatert til klimaendringer er innarbeidet i kommunens beredskapsplan.

ANDRE SAMFUNNSAKTØRER SOM ALLEREDE BIDRAR TIL Å NÅ BÆREKRAFTSMÅLET

- Regionale myndigheter
- DSB
- Natur og ungdom
- Frivillige organisasjoner
- Akademia
- Næringslivet

MÅL

- Innen 2030 skal klimagassutslippene i kommunen være redusert med minst 40 % sammenlignet med 1990 nivå.
- Sandefjord kommunes egen virksomhet skal være klimanøytral innen 2050.
- Sandefjord kommune skal ha nødvendig kunnskap, planer og beredskap for å kunne begrense konsekvensene av klimaendringer.

UTFORDRINGER

For innbyggerne kan den lange tidshorisonen for klimaendringer og at konsekvensene ikke er så tett på dagliglivet, gi utfordringer med både å ta inn over seg at klimaendringer skjer og samtidig ansvarliggjøre egne handlingers konsekvenser for klimaendringer.

Mer konkrete utfordringer kan handle om å få til et godt samarbeid på tvers av ansvarsområder mellom myndigheter. Det kan fort oppstå målkonflikter mellom ulike ønsker (rask transport vs klimahensynsfull transport) og å forstå kommunens handlingsrom opp mot hvilke tiltak som faktisk fungerer. Se HMP-sak 85/20 om klimakur.

KOMMUNALOMRÅDER SOM BIDRAR TIL Å NÅ BÆREKRAFTSMÅLET

- Alle

Klimabudsjett presenteres som en modul i kommunens styringsverktøy, Framsikt.

OVERORDNET MÅL:

Styrke gjennomføringsmidlene og fornye (globale) partnerskap for bærekraftig utvikling

KOMMUNENS ROLLE OG HANDLINGSROM

For å nå FNs bærekraftsmål, er samarbeid helt nødvendig. Det er avgjørende at kommunalomsrådene samhandler seg imellom. Vel så viktig er det at kommunen fasiliterer og tilrettelegger for samhandling med øvrig offentlig sektor, privat næringsliv, frivillighet og sivilsamfunn.

EKSEMPLER PÅ HVA VI GJØR ALLEREDE I DAG

Dialogmøte om FNs bærekraftsmål med frivillig sektor, FellesForum, møter mellom Næringsforeningen, Sandefjord Byen vår, ordfører og rådmann, Program for folkehelse, oppfølging av Ungdata-undersøkelsen, Frivilligsentralene, Kulturrådet, Idrettsrådet og nærdemokratiordningen.

ANDRE SAMFUNNSAKTØRER SOM ALLEREDE BIDRAR TIL Å NÅ BÆREKRAFTSMÅLET

- Alle

MÅL

- Videreutvikle samarbeidet med innbyggere og andre aktører for å nå framtidige mål
 - Lokaldemokratiet er styrket
-

UTFORDRINGER

- Opplevd avstand mellom globale bærekraftsmål og lokale hverdagsutfordringer og behov
- Samhandling på tvers av sektorer, kommunalområder og forvaltningsnivåer
- Interessekonflikter
- Sikre reell medvirkning og involvering av innbyggere og brukere av tjenestene

KOMMUNALOMRÅDER SOM BIDRAR TIL Å NÅ BÆREKRAFTSMÅLET

- Alle

For tiltak, se handlingsdelen.

6.8 OPPSUMMERING

Visjonen for Sandefjord kommune er *Sammen framover*. Hovedmål som skal bygge opp under dette er «Sandefjord kommune har FNs bærekraftsmål som retning for innbyggernes hverdag nå og i framtiden».

De prioriterte bærekraftsmålene danner grunnlag for tilstandsrapporten i kommunen – presentert i kapittel 4. Kunnskapen fra denne kartleggingen er videreført i dette kapitlet om kommunens overordnede samfunns mål i beskrivelsen av muligheter og utfordringer.

Målene under hvert bærekraftsmål er forankret i kommunalområdenes mål for sin virksomhet. På denne måten synliggjøres kommunens rolle og handlingsrom som aktør for å bidra til å nå FNs bærekraftsmål.

KOMMUNEPLAN 2019–2031

Samfunnsdel

Vedtatt i kommunestyret 24. september 2019.
Utvidet med bærekraftsmål 13 i kommunestyret 26. november 2020.

SANDEFJORD
KOMMUNE